

KESAN MODUL KEMAHIRAN ASAS MENOLONG TERHADAP PENGETAHUAN DAN KEMAHIRAN ASAS MENOLONG PEMBIMBING RAKAN SEBAYA

MARIAH BINTI KAMARUDDIN

TESIS DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI SYARAT UNTUK MEMPEROLEH IJAZAH DOKTOR FALSAFAH (BIMBINGAN DAN KAUNSELING)

ABSTRAK

Penyelidikan eksperimen kuasi ini bertujuan mengkaji kesan Modul Kemahiran Asas Menolong (KAM) terhadap pengetahuan dan kemahiran asas menolong Pembimbing Rakan Sebaya (PRS). Modul ini dibina berdasarkan Model Kemahiran Asas Menolong Tindall, manakala Model Russell digunakan sebagai model pembinaan modul KAM. Kajian ini merupakan kajian eksperimen reka bentuk ujian pra dan ujian pos kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan secara rawak. Seramai 83 orang subjek dipilih memasuki dua jenis kelompok rawatan iaitu Kelompok Rawatan Kumpulan Kecil (KRKK), Kelompok Rawatan Kumpulan Besar (KRKB) dan satu kelompok kawalan (KW). Subjek rawatan KRKK ialah 26 orang PRS dibahagikan kepada tiga kelompok kecil ($R1a=9$, $R1b=9$, $R1c=8$), KRKB seramai 29 orang PRS dalam satu kelompok besar ($R2=29$) dan satu kelompok kawalan ($KW=28$). Subjek kelompok rawatan KRKK dan KRKB mengikuti sembilan sesi rawatan yang dijalankan secara mingguan. Data dianalisis menggunakan analisis deskriptif, ANCOVA, MANCOVA dan Post Hoc jenis Tukey pada aras signifikan .05. Dapatkan kajian menunjukkan secara deskriptif Modul KAM berkesan dalam meningkatkan pengetahuan dan kemahiran asas menolong subjek kumpulan rawatan berbanding kumpulan kawalan. Analisis inferensi menunjukkan secara signifikan modul KAM berkesan dalam meningkatkan pemboleh ubah bersandar pengetahuan dan kemahiran asas menolong kelompok rawatan berbanding kumpulan kawalan yang tidak menggunakan modul KAM. Ujian Post Hoc jenis Tukey menunjukkan jenis kelompok rawatan KRKK dan KRKB sama berkesan dalam meningkatkan pengetahuan dan kemahiran asas menolong. Kajian ini juga mendapati faktor jantina dan faktor pilihan (sukarela atau dipilih) tidak mempengaruhi kesan rawatan. Kesimpulan daripada kajian menunjukkan penggunaan modul KAM telah meningkatkan pengetahuan dan kemahiran asas menolong PRS. Implikasi kajian ini memberi sumbangan terhadap perkhidmatan bimbingan dan kaunseling terutamanya perkhidmatan menolong di sekolah menengah.

THE EFFECT OF BASIC HELPING SKILLS MODULE TOWARDS KNOWLEDGE AND BASIC HELPING SKILLS AMONG PEER GUIDANCE FACILITATORS

ABSTRACT

This study employed a quasi experimental research aimed to investigate the effect of Basic Helping Skills Module towards knowledge and basic helping skills among peer guidance facilitators (PRS). This module was developed based on Tindall's Basic Helping Skills Model where as Russel's Model was used as KAM Module construction. Quasi experimental research of pre test-post test randomize control group design were used as this research conceptual framework. To test the effectiveness of the module, the study was conducted to a total of 83 subjects, who were selected to participate in two types of treatment groups that were Small Treatment Group (KRKK), Large Treatment Group (KRKB) and one control group (KW). The KRKK treatment subjects of 26 PRS were divided into three small groups ($R1a=9$, $R1b=9$, $R1c=8$), KRKB which comprised 29 PRS in one big group ($R2=29$) and one control group ($KW=28$). KRKK and KRKB treatment group subjects attended nine treatment sessions weekly. The data were analysed using descriptive analysis, ANCOVA, MANCOVA dan Post Hoc Tukey type at .05 significant level. The descriptive findings indicated that the module was effective in enhancing the knowledge and basic helping skills of the treatment group as compared to the control group. The inferential statistical analysis showed that there was a significant effect of the KAM module on knowledge and basic helping skills in increasing the dependent variables of knowledge and basic helping skills compared to the control group which did not use KAM Module. Tukey's Post Hoc Test indicated that the treatment groups, KRKK and KRKB were both effective in improving knowledge and basic helping skills. However, the research findings also showed that gender factor and optional factor (volunteer or selected) did not affect the treatment. It can be concluded that the usage of the KAM Module helped to improve the peers guidance fasilitators knowledge and basic helping skills. The implication of this research would contribute towards guidance and counseling services, especially in helping service in secondary schools.

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

vi

ptbupsi

KANDUNGAN

Muka surat

PENGAKUAN	ii
PENGHARGAAN	iii
ABSTRAK	iv
ABSTRACT	v
KANDUNGAN	vi

SENARAI JADUAL

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

xvi ptbupsi

SENARAI RAJAH	xx
SENARAI SINGKATAN	xxii
SENARAI LAMPIRAN	xxiv

BAB 1 PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar belakang kajian	2
1.3 Peryataan masalah	10
1.4 Objektif kajian	17
1.5 Objektif khusus	17
1.6 Soalan kajian	20
1.7 Hipotesis kajian	24
1.8 Kerangka konseptual kajian	28

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

	05-4506832		pustaka.upsi.edu.my		Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah		PustakaTBainun		ptbupsi
1.9	Kerangka teoritikal								30
1.10	Kepentingan kajian								33
1.11	Batasan kajian								47
1.12	Definisi konsep dan operasional								48
1.12.1	Konsep kesan modul								48
1.12.2	Operasional kesan modul								50
1.12.3	Konsep Pembimbing Rakan Sebaya (PRS)								51
1.12.4	Operasional Pembimbing Rakan Sebaya								53
1.12.5	Konsep pengetahuan asas menolong								53
1.12.6	Operasional pengetahuan asas menolong								54
1.12.7	Konsep kemahiran asas menolong								55
1.12.8	Operasional kemahiran asas menolong								55

	05-4506832		Rumusan		Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah		PustakaTBainun		ptbupsi
--	------------	--	---------	--	--	--	----------------	--	---------

BAB 2 PENDEKATAN TEORI

2.1	Pengenalan								57
2.2	Teoritikal Kemahiran Asas Menolong Model Tindall								59
2.3	Kemahiran asas menolong dari perspektif teori-teori kaunseling								62
2.3.1	Kemahiran menolong mengikut perspektif Humanistik								63
2.3.2	Kemahiran menolong mengikut perspektif Teori Kognitif Tingkahlaku								66
2.3.3	Kemahiran menolong mengikut perspektif Teori Psikoanalisis								67
2.4	Kemahiran menolong dari perspektif tokoh-tokoh kaunseling								68
2.4.1	Kaunseling Pemusatan Diri Carkhuff								69
2.4.2	Konsep SOLER Egan								73

	05-4506832		pustaka.upsi.edu.my		Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah		PustakaTBainun		ptbupsi
--	------------	--	---------------------	--	--	--	----------------	--	---------

2.4.3 Konsep asas kemahiran Mikro Ivey	74
2.4.4 Kemahiran menolong Brammer	81
2.5 Teoritikal Model Pembinaan Modul Russell	83
2.6 Teoritikal Model Pembinaan Modul Sidek	85
2.7 Teoritikal Pengajaran dan Pembelajaran Kemahiran Asas Menolong Tindall	86
2.8 Teori Pembelajaran Sosial Bandura	90
2.9 Pengajaran dan Pembelajaran Kemahiran Asas Menolong Brammer	94
2.10 Model Pengajaran Bermodul Russell	95
2.11 Teori-teori Perkembangan Remaja	97
2.11.1 Teori Perkembangan Robert HAVINGHURST	99
2.11.2 Teori Perkembangan Sigmund Freud	101
2.12 Rumusan	105

BAB 3 KAJIAN LITERATUR

3.1 Pengenalan	107
3.2 Sejarah dan perkembangan bimbingan dan kaunseling dan perkhidmatan menolong di luar dan dalam negara	108
3.2.1 Sejarah dan perkembangan bimbingan dan kaunseling di luar negara	108
3.2.2 Sejarah dan perkembangan bimbingan dan kaunseling di Malaysia	109
3.2.3 Sejarah dan perkembangan kemahiran asas menolong di luar negara	110

3.2.4	Sejarah dan perkembangan PRS di Malaysia	112
	3.2.4.1 Rasional perkhidmatan PRS di Malaysia	114
	3.2.4.2 Matlamat, falsafah, misi dan visi PRS di Malaysia	115
3.3	Modul-modul latihan Pembimbing Rakan Sebaya di Malaysia	115
	3.3.1 PRS: Modul latihan asas (KPM, 1992)	116
	3.3.2 Modul Pembimbig Rakan Sebaya Kebangsaan	117
3.4	Modul kemahiran asas menolong model Tindall	118
3.5	Kajian-kajian lepas Pembimbing Rakan Sebaya	121
	3.5.1 Kajian-kajian berkaitan modul PRS di Malaysia	121
	3.5.2 Kajian-kajian berkaitan program PRS	128
	3.5.3 Kajian PRS di luar negara	139
3.6	Kajian-kajian keberkesanan penggunaan modul	190
	3.6.1 Keberkesanan modul pengajaran dan pembelajaran	191
	3.6.2 Kajian keberkesanan modul kerjaya	202
	3.6.3 Pembinaan dan kesan modul dalam pelbagai bidang kajian	208
3.7	Rumusan	210

BAB 4 METODOLOGI

4.1	Pengenalan	214
4.2	Reka bentuk kajian	215
4.3	Lokasi kajian	218
4.4	Subjek kajian	219
	4.4.1 Pemilihan subjek kajian	220
	4.4.2 Kaedah pemilihan subjek	220
	4.4.3 Saiz sampel	223

4.5	Alat kajian	225
4.5.1	Alat ukur-alat ukur bagi kajian kesan modul KAM	225
4.5.1.1	Bahagian A: Maklumat latar belakang PRS	225
4.5.1.2	Bahagian B: Inventori Pengetahuan Asas Menolong (IPKAM) Inventori Kemahiran Asas Menolong (IKAM)	226
4.5.1.3	Alat ukur IPKAM	226
4.5.1.4	Alat ukur IKAM	227
4.5.1.5	Bahagian C: Modul Kemahiran Asas Menolong	228
4.6	Kajian rintis	229
4.6.1	Prosedur kajian rintis secara statistik	229
4.6.2	Pembinaan modul KAM	230
4.6.2.1	Terjemahan modul KAM	236
4.6.2.2	Kesahan kandungan modul KAM	239
4.6.2.3	Kesahan aktiviti-aktiviti modul KAM	245
4.6.2.4	Kebolehpercayaan Modul KAM	251
4.6.2.5	Kajian rintis kesahan dan kebolehpercayaan IPKAM dan IKAM	256
4.6.2.6	Menguji kesahan IPKAM dan IKAM berdasar penilaian pakar	258
4.6.2.7	Kebolehpercayaan IPKAM dan IKAM	264
4.6.2.8	Nilai kebolehpercayaan IPKAM	266
4.6.2.9	Nilai kebolehpercayaan IKAM	266
4.7	Pembinaan IPKAM dan IKAM	267
4.7.1	Pembinaan item-item IPKAM dan IKAM	268
4.7.2	Menyemak ketepatan bahasa dan kefahaman item IPKAM dan IKAM	273

	05-4506832		pustaka.upsi.edu.my		Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah		PustakaTBainun		ptbupsi
4.8	Pengujian normaliti								274
4.8.1	Ujian normaliti pembolehubah utama								274
4.8.2	Ujian homogeniti pembolehubah utama kajian								275
4.9	Kajian kuasi eksperimen								277
4.10	Prosedur dan pertimbangan kajian								280
4.10.1	Menetapkan tempat kajian dan kebenaran menjalankan kajian								281
4.10.2	Kumpulan rawatan								282
4.10.3	Pertimbangan jenis kelompok rawatan KRKK dan KRKB								284
4.10.4	Kumpulan kawalan								285
4.10.5	Fokus kelompok								286
4.10.6	Kepimpinan KRKK dan KRKB								286
4.10.7	Kerelaan termaklum				Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah		PustakaTBainun		ptbupsi
4.10.8	Proses aliran pelaksanaan kajian								290
4.10.8.1	Langkah-langkah mengawal pemboleh ubah luaran								292
4.10.9	Proses pelaksanaan rawatan modul KAM								293
4.10.10	Pelaksanaan kelompok rawatan KRKK dan KRKB								295
4.11	Pemarkahan data kajian								296
4.11.1	Pemarkahan data IPKAM								296
4.11.2	Pemarkahan data IKAM								298
4.11.3	Analisis data								299
4.11.4	Analisis data pra ujian								300
4.11.5	Analisis deskriptif								301

4.11.6 Analisis inferensi,	301
4.11.6.1 Analisis ANCOVA	305
4.11.6.2 Analisis MANCOVA	307
4.11.6.3 Menguji lima hipotesis utama	307
4.11.7 Analisis data kualitatif	313
4.12 Rumusan	314

BAB 5 DAPATAN KAJIAN

5.1 Pengenalan	316
5.2 Maklumat demografi subjek kajian	318
5.2.1 Taburan subjek tingkatan empat mengikut aliran	318
5.2.2 Taburan subjek mengikut jantina dan kaum	318
5.3 Keputusan kajian secara analisis deskriptif	319
5.3.1 Analisis deskriptif bilangan sampel kajian berdasarkan jenis kumpulan	319
5.3.2 Keputusan perbandingan tahap pengetahuan dan kemahiran asas menolong sebelum (pra ujian) dan selepas (pos ujian) rawatan modul Kemahiran Asas Menolong	320
5.3.3 Rumusan analisis deskriptif	335
5.4 Pengujian keberkesanan rawatan modul KAM	336
5.4.1 Analisis kesan rawatan modul KAM ke atas pembolehubah bersandar pengetahuan asas menolong secara keseluruhan menggunakan ANCOVA	337
5.4.2 Analisis kesan rawatan modul KAM ke atas pembolehubah bersandar subkonstruk pengetahuan asas menolong menggunakan MANCOVA	339

5.4.3	Analisis kesan rawatan modul KAM ke atas pembolehubah bersandar kemahiran asas menolong secara keseluruhan menggunakan analisis ANCOVA	350
5.4.4	Analisis kesan rawatan modul KAM ke atas pembolehubah bersandar subkonstruk kemahiran asas menolong menggunakan analisis MANCOVA	352
5.5	Analisis kesan rawatan modul KAM ke atas pembolehubah bersandar pengetahuan dan kemahiran asas menolong berdasarkan faktor jenis kumpulan, jantina dan pilihan menggunakan analisis MANCOVA.	363
5.5.1	Kesan faktor jenis kumpulan terhadap pembolehubah bersandar subkonstruk pengetahuan asas menolong dan kemahiran asas menolong	366
5.5.2	Kesan faktor jantina terhadap pembolehubah bersandar bagi subkonstruk pengetahuan asas menolong dan kemahiran asas menolong	367
5.5.3	Kesan faktor pilihan terhadap pembolehubah bersandar pengetahuan asas menolong dan kemahiran asas menolong	369
5.5.4	Analisis ujian Post Hoc-Tukey bagi mengkaji kesan faktor jenis kumpulan KRKK, KRKB dan KW terhadap pembolehubah bersandar utama	371
5.5.4.1	Kesan faktor jenis kumpulan KRKK, KRKB dan KW terhadap pembolehubah bersandar pengetahuan asas menolong	371
5.5.4.2	Kesan faktor jenis kumpulan KRKK, KRKB dan KW terhadap pembolehubah bersandar kemahiran asas menolong	373
5.6	Rumusan	375

BAB 6 PERBINCANGAN, KESIMPULAN DAN CADANGAN

6.1	Pengenalan	378
6.2	Kesan modul Kemahiran Asas Menolong ke atas pembolehubah utama kajian	379
6.2.1	Keberkesanan penggunaan modul Kemahiran Asas Menolong berdasarkan ukuran pra ujian dan pos ujian pengetahuan asas menolong KRKK, KRKB, dan KW secara keseluruhan (ANCOVA)	383
6.2.2	Keberkesanan penggunaan modul Kemahiran Asas Menolong berdasarkan ukuran pra ujian dan pos ujian sub konstruk pengetahuan asas menolong KRKK, KRKB dan KW (MANCOVA)	395
6.2.3	Keberkesanan penggunaan modul Kemahiran Asas Menolong berdasarkan ukuran pra ujian dan pos ujian kemahiran asas menolong KRKK, KRKB dan KW secara keseluruhan (ANCOVA)	431
6.2.4	Keberkesanan penggunaan modul Kemahiran Asas Menolong berdasarkan ukuran pra ujian dan pos ujian sub konstruk kemahiran asas menolong KRKK, KRKB dan KW (MANCOVA)	440
6.3	Kesan jenis kumpulan KRKK dan KRKB ke atas pembolehubah utama kajian	470
6.3.1	Kesan jenis kumpulan KRKK dan KRKB ke atas pembolehubah utama pengetahuan asas menolong	471
6.3.2	Kesan jenis kumpulan KRKK dan KRKB ke atas pembolehubah utama kemahiran asas menolong	476
6.4	Kesan faktor kumpulan, faktor jantina dan faktor pilihan atas pembolehubah utama kajian	481
6.4.1	Kesan faktor kumpulan ke atas pembolehubah utama pengetahuan dan kemahiran asas menolong	481
6.4.2	Kesan faktor jantina ke atas pembolehubah utama pengetahuan dan kemahiran asas menolong	482
6.4.3	Kesan faktor pilihan ke atas pembolehubah utama pengetahuan dan kemahiran asas menolong	483

6.5	Kesan modul KAM terhadap pengetahuan dan kemahiran asas menolong selepas tempoh tiga bulan kajian kesan modul KAM dilaksanakan menggunakan analisis dokumen	486
6.5.1	Kesan modul KAM terhadap pengetahuan asas menolong selepas tempoh tiga bulan kajian modul KAM dilaksanakan menggunakan analisis dokumen	487
6.5.2	Kesan modul KAM terhadap kemahiran asas Menolong selepas tempoh tiga bulan kajian modul KAM dilaksanakan menggunakan analisis dokumen	494
6.6	Kesimpulan dan cadangan	505
6.6.1	Rumusan kajian secara keseluruhan	505
6.6.2	Implikasi kajian	509
6.6.2.1	Implikasi terhadap pendidikan negara	509
6.6.2.2	Implikasi terhadap bidang keilmuan bimbingan dan kaunseling	514
6.6.2.3	Implikasi terhadap pelaksanaan perkhidmatan Pembimbing Rakan Sebaya	517
6.6.2.4	Implikasi terhadap modul KAM model Tindall.	520
6.7	Masalah dalam menjalankan kajian	525
6.8	Cadangan penyelidikan akan datang	529
6.9	Rumusan	536
RUJUKAN		542
LAMPIRAN		

SENARAI JADUAL

No. Jadual	Muka Surat
3.1 Tahap-tahap latihan PRS dalam modul PRS Kebangsaan, 2011	118
3.2 Kandungan aktiviti dan jangkamasa pelaksanaan aktiviti modul KAM	120
4.1 Reka bentuk kuasi eksperimen keberkesanan modul KAM ke atas pengetahuan asas dan kemahiran asas menolong Pembimbing Rakan Sebaya	217
4.2 Senarai kandungan aktiviti modul KAM	235
4.3 Nilai kesahan mengikut kesahan modul Russell (1974) Modul Kemahiran Asas Menolong berdasarkan penilaian sebelas panel pakar (n=11)	242
4.4 Komen, cadangan, tindakan dan penambahbaikkan bagi sub modul aktiviti modul Kemahiran Asas Menolong oleh kesebelasan panel pakar	243
4.5 Penilaian kesebelasan panel pakar terhadap kesahan aktiviti-aktiviti sub modul KAM	246
4.6 Komen dan cadangan yang diberikan oleh panel pakar (n=11)	248
4.7 Nilai kebolehpercayaan aktiviti-aktiviti dalam lapan sub modul KAM	254
4.8 Nilai kesahan item subkonstruk Inventori Pengetahuan Kemahiran Asas Menolong (IPKAM) berdasarkan penilaian pakar (n=7)	263
4.9 Nilai kesahan item subkonstruk Inventori Kemahiran Asas Menolong (IKAM) berdasarkan penilaian pakar (n=7)	263

4.10	Nilai kebolehpercayaan setiap konstruk kemahiran asas menolong dalam IPKAM	266
4.11	Nilai kebolehpercayaan setiap konstruk kemahiran asas menolong dalam IKAM.	267
4.12	Nilai ujian normaliti Kolmogorov-Smirnov (Z test) bagi pembolehubah utama kajian	274
4.13	Nilai ujian Wald-Wolfowitz Run Test bagi pembolehubah utama kajian	276
4.14	Pelaksanaan modul Kemahiran Asas Menolong selama sembilan minggu	293
4.15	Pembahagian item-item dan pemarkahan IPKAM	297
4.16	Pembahagian item-item dan pemarkahan IKAM	299
5.1	Analisis deskriptif sampel kajian berdasarkan jenis kumpulan dan bilangan sampel yang terlibat	320
5.2.	Analisis perbandingan min pra dan pos ujian pengetahuan asas menolong antara kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan berdasarkan jenis kumpulan secara keseluruhan	323
5.3	Perbandingan min pra ujian dan pos ujian sub-sub konstruk pengetahuan asas menolong antara kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan berdasarkan jenis kumpulan	324
5.4	Analisis perbandingan min pra dan pos ujian kemahiran asas menolong antara kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan berdasarkan jenis kumpulan secara keseluruhan	329
5.5	Perbandingan min pra ujian dan pos ujian sub-sub konstruk kemahiran asas menolong antara kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan berdasarkan jenis kumpulan	330
5.6	Analisis inferensi ANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian pengetahuan asas menolong secara keseluruhan	337
5.7	Analisis inferensi MANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian pengetahuan memberi perhatian	340

5.8	Analisis inferensi MANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian pengetahuan empati	341
5.9	Analisis inferensi MANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian pengetahuan merumus	342
5.10	Analisis inferensi MANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian pengetahuan menyoal	344
5.11	Analisis inferensi MANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian pengetahuan ketulenan	345
5.12	Analisis inferensi MANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian pengetahuan asertif	346
5.13	Analisis inferensi MANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian pengetahuan konfrontasi	347
5.14	Analisis inferensi MANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian pengetahuan mengatasi masalah	349
5.15	Analisis inferensi ANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian kemahiran asas menolong secara keseluruhan	351
5.16	Analisis inferensi MANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian kemahiran memberi perhatian	353
5.17	Analisis inferensi MANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian kemahiran empati	354
5.18	Analisis inferensi MANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian kemahiran merumus	355
5.19	Analisis inferensi MANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian kemahiran menyoal	357

 05-4506832	 pustaka.upsi.edu.my	 Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah	 PustakaTBainun	 ptbupsi
5.20 Analisis inferensi MANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian kemahiran ketulenan 358				
5.21 Analisis Analisis inferensi MANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian kemahiran asertif 359				
5.22 Analisis Analisis inferensi MANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian kemahiran konfrontasi 361				
5.23 Analisis Analisis inferensi MANCOVA untuk melihat kesan kumpulan rawatan kumpulan kecil, kumpulan besar dan kumpulan kawalan terhadap min pra ujian dan pos ujian kemahiran mengatasi 362				
5.24 Ringkasan analisis ujian MANCOVA untuk melihat kesan faktor jenis kumpulan, pilihan dan jantina terhadap min praujian dan pos ujian pemboleh ubah bersandar pengetahuan asas menolong dan kemahiran asas menolong 364				
5.25 Ringkasan analisis menggunakan MANCOVA bagi melihat kesan faktor jenis kumpulan terhadap min pra ujian dan pos ujian subkonstruk pengetahuan dan kemahiran asas menolong 366				
 05-4506832	 pustaka.upsi.edu.my	 Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah	 PustakaTBainun	 ptbupsi
5.26 Ringkasan analisis menggunakan MANCOVA bagi melihat kesan faktor jantina terhadap min pra ujian dan pos ujian subkonstruk pengetahuan dan kemahiran asas menolong 368				
5.27 Ringkasan analisis menggunakan MANCOVA bagi melihat kesan faktor pilihan terhadap min pra ujian dan pos ujian subkonstruk pengetahuan dan kemahiran asas menolong 370				
5.28 Ringkasan analisis Pos Hoc-Tukey untuk melihat perbezaan pra ujian dan pos ujian antara jenis kumpulan rawatan KRKK dan KRKB dan KW bagi pembolehubah bersandar pengetahuan asas menolong 372				
5.29 Ringkasan analisis Pos Hoc Tukey untuk melihat perbezaan pra ujian dan pos ujian antara Jenis kumpulan rawatan KRKK, KRKB dan KW bagi pembolehubah bersandar kemahiran asas menolong 374				

SENARAI RAJAH

No. Rajah	Muka surat	
1.1	Kerangka konseptual kajian kesan Modul Kemahiran Asas Meolong terhadap pengetahuan dan kemahiran Asas Menolong Pembimbing Rakan Sebaya	29
1.2	Kerangka teoritikal kajian	33
2.1	Hierarki kemahiran asas menolong berdasarkan Model Tindall (2008)	60
2.2	Formula faktor yang membantu proses menolong Brammer, 1973	81
2.3	Proses ubahsuai modul sedia ada berdasarkan Model Russell, 1974	84
2.4	Pembinaan modul peringkat pertama, proses penyediaan modul Sidek, 2005	86
2.5	Kemahiran-kemahiran Asas Menolong Tindall, 2009	87
2.6.	Model pengajaran dan pembelajaran kemahiran asas menolong Tindall, 2009	88
2.7	Penilaian keberkesanan modul model Russell, 1974	96
2.8	Formula keberkesanan modul berdasarkan Rusell, 1974	97
4.1	Kaedah persampelan subjek kajian	222
4.2	Fasa awal kajian pembinaan modul, rintis kesahan dan kebolehpercayaan modul KAM.	231
4.3	Kaedah menentukan nilai pekali kebolehpercayaan modul KAM	252
4.4	Kerangka kajian peringkat pertama, kajian rintis kesahan dan kebolehpercayaan IPKAM dan IKAM	257

4.5	Kerangka kajian kuasi eksperimen, kajian kesan modul KAM	278
4.6	Prinsip asas proses memudahcara Salhah, 2006	287
4.7	Proses pelaksanaan kajian kuasi eksprimen kesan modul KAM ke atas pengetahuan dan kemahiran asas menolong	291
4.8	Carta aliran sesi pelaksanaan modul KAM dalam kajian kuasi eksperimen	295

SENARAI SINGKATAN

ANCOVA	<i>Analysis Of Covariance</i>
ANOVA	<i>Analysis Of Variance</i>
B&K	Bimbingan dan Kaunseling
Bil.	Bilangan
Dk	Darjah kebebasan
et al.	dan rakan-rakan
IKAM	Inventori Kemahiran Asas Menolong
IPGM	Institut Pendidikan Guru Malaysia

IPTA	Institusi Pengajian Tinggi Awam
JPN	Jabatan Pendidikan Negeri
K.	Kemahiran
k	Kesignifikan
KAM	Kemahiran Asas Menolong
KPM	Kementerian Pendidikan Malaysia
KR	Kelompok Rawatan
KRKKB	Kelompok Rawatan Kumpulan Besar
KRKK	Kelompok Rawatan Kumpulan Kecil
KW	Kelompok Kawalan
MANCOVA	<i>Multivariate Analysis Of Covariance</i>

n Bilangan subjek

No. Nombor

P. Pengetahuan

PPD Pejabat Pendidikan Daerah

PRS Pembimbing Rakan Sebaya

PT3 Penilaian Tingkatan 3

R1 Kelompok Rawatan Kecil

R2 Kelompok Rawatan Besar

sig. Signifikan

SMK Sekolah Menengah Kebangsaan

sp sisihan piawai

SPSS *Statistical Package for the Social Sciences*

U2 Pos ujian

UKM Universiti Kebangsaan Malaysia

UPM Universiti Putra Malaysia

UPSI Universiti Pendidikan Sultan Idris

UTM Universiti Teknologi Malaysia

UUM Universiti Utara Malaysia

X1 Rawatan modul KAM

SENARAI LAMPIRAN

- A Surat kebenaran menjalankan kajian
- B Surat lantikan pakar-pakar modul dan instrument kajian
- C Modul Fasilitator : Kemahiran Asas Menolong Pembimbing Rakan Sebaya
- D Buku Kerja: Kemahiran Asas Menolong Pembimbing Rakan Sebaya
- E Inventori Pengetahuan Kemahiran Asas Menolong (IPKAM)
- F Inventori Kemahiran Asas Menolong (IKAM)

BAB 1

PENDAHULUAN

Kajian yang dijalankan ini bertujuan mengkaji kesan Modul Kemahiran Asas Menolong (KAM) terhadap pengetahuan dan kemahiran asas menolong Pembimbing Rakan Sebaya (PRS) tingkatan empat. Modul KAM dibina bagi mengajar dan melatih kemahiran asas menolong kepada PRS. Modul KAM (KAM) dibina berdasarkan Model Kemahiran Asas Menolong Tindall (1985, 1989, 1995, 2008), manakala Model Russell (1974) digunakan sebagai model pembinaan modul KAM. Model Tindall (1985, 1995, 2008) mengandungi lapan konstruk kemahiran asas menolong iaitu memberi perhatian, empati, merumus, menyoal, ketulenan, asertif, konfrontasi dan mengatasi masalah. Menolong adalah satu perlakuan yang telah wujud sejak manusia berada di muka bumi ini. Manusia tidak dapat hidup dengan sempurna tanpa pertolongan daripada orang lain. Menolong tidak tertumpu kepada penolong-

penolong professional sahaja. Dalam hubungan ini, apa sahaja tahap umur sekali pun, seseorang itu boleh memberi pertolongan. Menolong dalam kaunseling merupakan satu tugas yang penuh dengan etika dan kemahiran, (Abdul Malek, 2003). Perkhidmatan PRS adalah perkhidmatan menolong dan perbuatan yang mulia. Sifat menolong terkandung dalam maksud ayat Surah Al-Asr, “demi masa, sesungguhnya manusia berada dalam kerugian, kecuali mereka yang beriman dan beramal soleh, dan juga mereka yang saling tolong-menolong atas kebenaran, dan saling tolong menolong atas kesabaran.”. Menurut Aziz Salleh (2007), Rasulullah s.a.w pernah bersabda ”sesiapa yang melapangkan diri seseorang mukmin yang sedang dalam kesusahan atau menolong seorang mukmin yang teraniaya nescaya dia akan diampunkan dosanya.”

1.2 Latar belakang kajian

Pembimbing Rakan Sebaya adalah seorang penolong dan merupakan pemimpin negara pada masa akan datang. Keistimewaan PRS adalah, mereka belajar dan dilatih dengan kemahiran asas menolog sebelum mereka secara rasmi menjadi PRS. Pengetahuan dan kemahiran asas menolong yang diperolehi ini akan menjadikan mereka seorang pemimpin dan seorang penolong yang memahami perasaan rakan sebaya mereka. Terdapat banyak faktor kenapa perkhidmatan PRS diikriraf sebagai fokus keempat dalam perekayasaan perkhidmatan bimbingan dan kaunseling (KPM, 2013) di sekolah-sekolah dan diwajibkan penubuhannya di setiap sekolah rendah dan sekolah menengah di Malaysia. Ini adalah kerana mereka menawarkan perkhidmatan menolong kepada rakan sebaya mereka.